

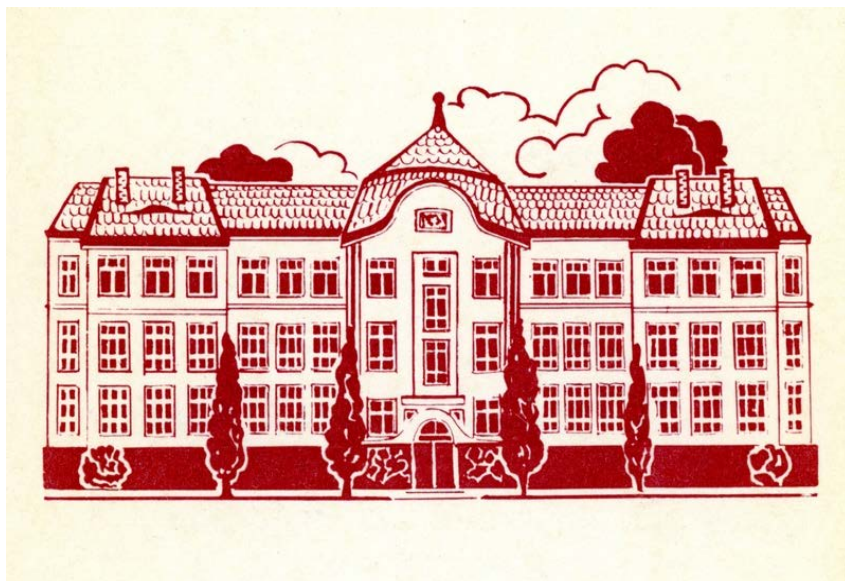
Кафедра інфекційних хвороб

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

ІСТОРИЧНИЙ НАРИС

О.М. Зінчук,
І.Г. Яворський

Історія кафедри і клініки інфекційних хвороб у Львові на вулиці Пекарській сягає в минуле на ціле сторіччя. Початки її нерозривно пов'язані з комплексом будівель на пагорбі обабіч вулиці Пекарської. Зараз це будинки Львівської обласної клінічної лікарні. Один із них, найдавніший, вражає своїми вишуканими архітектурними формами. Його побудовано в стилі бароко в 1748–1754 рр на кошти львівського римо-католицького єпископа Самуїла Гловінського. Це знаменитий “Колегіум піарів”, де спочатку булосторія кафедри і клініки інфекційних хвороб у Львові на вулиці Пекарській сягає в минуле на ціле сторіччя. Початки її нерозривно пов'язані з комплексом будівель на пагорбі обабіч вулиці Пекарської. Зараз це будинки Львівської обласної клінічної лікарні. Один із них, найдавніший, вражає своїми вишуканими архітектурними формами. Його побудовано в стилі бароко в 1748–1754 рр на кошти львівського римо-католицького єпископа Самуїла Гловінського. Це знаменитий “Колегіум піарів”.

Тут було засновано привілейований навчальний заклад для дітей шляхти під опікою монахів з ордену піарів, а з 1783 р. декретом цісаря Йосиф II організовано Загальний крайовий шпиталь (польськ. “szpital powszechny”) і передано під опіку монахів ордену боніфатів. Саме тут надавалася кваліфікована на ті часи медична допомога інфекційним хворим. Проте, окремого інфекційного відділення при шпиталі на початках ще не було організовано. Поступово вирости й інші будинки шпиталю – з часом ціле медичне містечко. Із відновленням 1894 року медичного факультету при Львівському університеті Загальний крайовий шпиталь став його клінічною базою. На кафедрі внутрішніх хвороб студентам викладався курс інфекційних хвороб.

*Загальний крайовий шпиталь (“Колегіум піарів”), заснований 1783 року
(сучасний вигляд)*

1880 року княгиня Ядвіга Сапєга заснувала на засоби Товариства св. Софії шпиталь для дітей, який існував, в основному, на добровільні пожертви і при якому 1884 року побудоване перше у місті Львові інфекційне відділення на 20 ліжок. Знаходиться цей будинок за теперішньою клінікою отоларингології. Мав два ізолятори. Першим директором шпиталю і завідувачем інфекційного відділення був доктор Еміль Мерчинський, а з 1904 р. на цьому посту його замінив професор Ян Рачинський.

1891 року був побудований окремий павільйон на 60 ліжок для інфекційних хворих при гарнізонному шпиталі. На цій території і тепер знаходиться окружний військовий шпиталь, до складу якого входить й інфекційний відділ.

Поряд з Янівським цвинтарем 1892 року були побудовані так звані “епідемічні бараки”. Один з них на 28 ліжок, другий для хворих на холеру – на 80 ліжок. Крім цього, був будинок адміністрації, морг і дезінфекційне приміщення.

1894 року придбана земельна ділянка на вул. Пекарській площею 0,65 га у власниці Леопольди Шімзер за 50 тис. крон, що було на той час значною сумою. Спочатку тут був сад із городом, а в глибині його – новий недобудований двоповерховий цегляний будинок. У цьому ж році його добудували і влаштували інфекційне відділення на 40 ліжок для дорослих. Відділення стало клінічною базою медичного факультету. Педагогічний процес із викладання інфекційних хвороб очолював доктор Вінцентій Арнольд (роки життя 1864–1942). 1897 року В. Арнольд стає головним лікарем клініки. У штаті відділення числився один лікар і п'ять наглядців. Відділення не відповідало ні за архітектурою, ні за плануванням протиепідемічним вимогам. До нього входило 13 палат, які були розміщені по обидві сторони коридору. Умов для належної ізоляції хворих не було. Одночасно у відділенні знаходилися пацієнти на інфекційні хвороби з різними шляхами і механізмами передачі.

*Інфекційне відділення на 40 ліжок, збудоване 1894 року
(сучасний вигляд)*

16 листопада 1910 р. на засіданні Галицького сейму була винесена постанова про будівництво в м. Львові на вулиці Пекарській Крайової інфекційної лікарні на 120 ліжок на ділянці, де на початку 1910 року уже було збудовано двоповерховий корпус першої на сході Австро-Угорської імперії пастерівської станції. Тут робили щеплення проти сказу, натуральної віспи, дифтерії.

Пастерівська станція, збудована 1910 року

Будівництво нової інфекційної лікарні 12 липня 1911 р. було санкціоноване імператором Францом Йосифом I. Після узгодження з Крайовим сеймом було виділено кредит у комунальному банку на суму 1,2 млн. крон, із розрахунку 4,5% річних і виплатою боргу протягом 51 року. Сейм поданий проект та кошторис затвердив. Дуже швидко – вже через 1,5 роки 29 грудня 1912 року на вул. Пекарській, 54 відбулося відкриття нової лікарні.

У запрошенні на посвячення і відкриття говорилося:

“Крайовий відділ Королівства Галичини і Льодомерії разом із Великим Князівством Краківським запрошує Вас на урочисте посвячення і відкриття крайового закладу для заразних хворих при Загальному крайовому шпиталі у Львові (вул. Пекарська), яке відбудеться в неділю, дня 29 грудня 1912 року, о 11 годині ранку”.

*Wydział Krajowy Królestwa Galicji i Łódemeryi
wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim*

zaprasza niniejszem

*na uroczystość poświęcenia i otwarcia Krajowego
Zakładu dla chorób zakaźnych przy krajowym szpi-
talu powszechnym we Lwowie (ul. Piekarska) która
się odbędzie se niedzielę dnia 29 grudnia 1912 roku
o godz. 11 przed południem.*

We Lwowie dnia 20 grudnia 1912.

*Marszałek Krajowy
Goluchowski w.r.*

*Członek Wydziału Krajowego
Bernadzikowski w.r.*

Запрошення на посвячення і відкриття інфекційної лікарні при
Загальному крайовому шпиталі 29 грудня 1912 року

Комплекс будівель зводили митці і будівельники школи видатного українського архітектора, професора Львівської політехніки Івана Левинського (1851–1919). Архітектурне обличчя всього комплексу, відповідно до тогочасних художніх смаків, має чітке еклектичне окреслення стилю модерн (галицька сецесія) з виразними впливами української архітектурної традиції.

III корпус інфекційної лікарні, який найкраще зберігся в первісному

1913 року вже працювали чотири корпуси інфекційної лікарні, яка стала новою клінічною базою медичного факультету Львівського університету. Лікарня відповідала високим протиепідемічним і санітарно-гігієнічним вимогам тогочасних світових стандартів. Основне питання яке вирішувалося – це питання ізоляції інфекційних хворих і попередження внутрішньолікарняних заражень. Корпуси побудовані за індивідуальним проектом, у якому все ретельно продумано і до деталей передбачено, зокрема ціла система санітарно-технічних пристроїв, резервна система водопостачання, тощо. Цікавою була система калориферного опалення – підігріте повітря від котлів по спеціальних каналах подавалося прямо в палати.

Оригінально і дуже вдало було вирішено проект споруди для знезараження каналізаційних вод, так званого “Хлоратора”, який на той час він був одним із найкращих в Європі. На європейському конкурсі 1913 року на краще вирішення питання знезараження стічних вод, де брали участь найкращі інфекційні клініки з Парижу, Кракова, Відня та інших міст Європи, львівський хлоратор зайняв перше місце.

Хлоратор

Очолив новозбудовану клініку Вінцентій Арнольд. З документів і спогадів сучасників знаємо, що В. Арнольд був видатним клініцистом та педагогом, талановитим вченим. Закінчив медичний факультет Краківського університету 1890 року. Працював асистентом клініки внутрішніх хвороб і Львівського Загального крайового шпиталю (1892–1894), заступником головного лікаря інфекційного відділення (1894–1897), головним лікарем інфекційної клініки Львівського університету і Львівського Загального крайового шпиталю (1897–1926). Автор близько 30 наукових праць. У наукових працях В. Арнольда особливо помітні дослідження, присвячені вивченню біохімічних змін при різноманітних інфекційних хворобах. Так, він запропонував методи кількісного визначення білірубіну та ацетилоцтової кислоти в сечі, розробив спосіб виявлення білка в біологічних субстратах, описав гемопорфіринурію у хворих на черевний тиф. Ним описана клінічна симптоматика

уражень зорового нерва при менінгоенцефалітах, зокрема при висипному тифі. За вагомі наукові досягнення був обраний членом-кореспондентом Польської АМН (1922), членом-кореспондентом Краківської АН (1930). Не збереглося фото цієї видатної людини. Знаємо тільки, що він помер 1942 року у віці 80 років і похований на Личаківському цвинтарі.

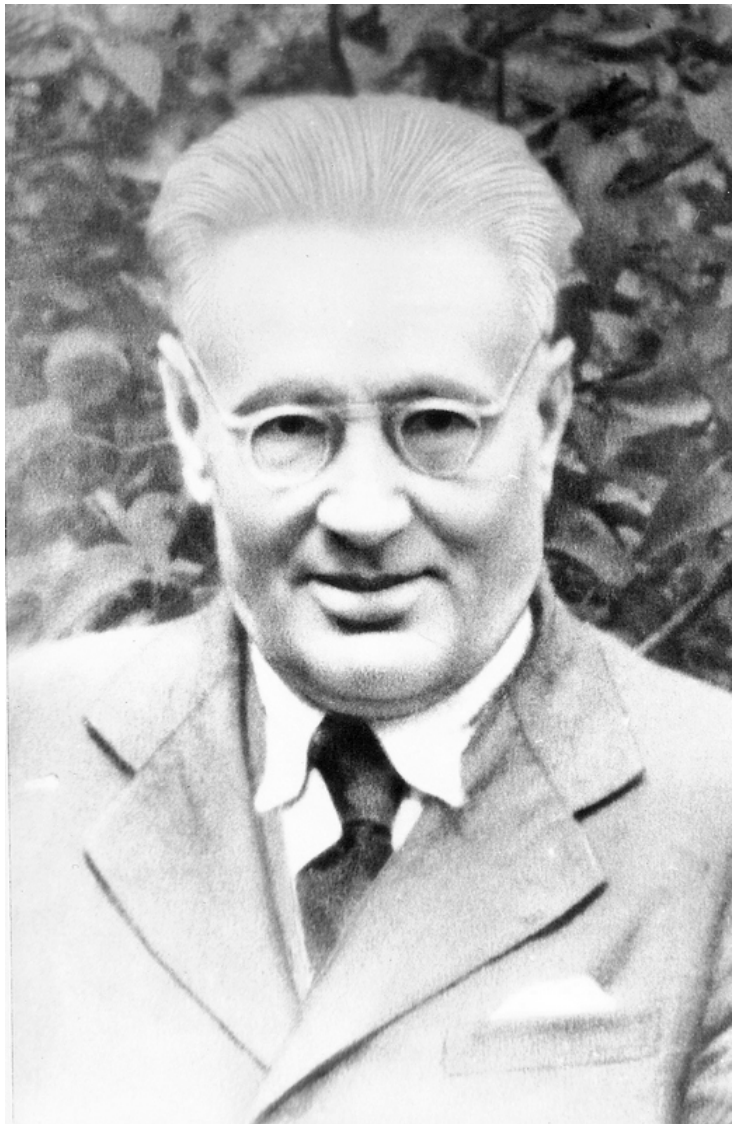
*Родинний склеп на Личаківському цвинтарі, де похований
Вінцентій Арнольд*

Хворими опікувались монахині з ордену Найсвятішого Серця Ісусового, виконуючи обов'язки медсестер та санітарок. Жили тут же, в лікарні – у корпусі поряд із в'їздною брамою, на третьому поверсі, де була обладнана невелика капличка. Вони самовіддано трудилися, доглядаючи хворих. У різні часи їх було від 4-х до 8-ми чоловік. Відомо, що декілька монахинь померли, заразившись хто дифтерією, а хто черевним тифом. 1920 року за їхньою ініціативою поряд з корпусом була споруджена фігура Матері Божої, яка за комуністичного режиму була ліквідована і відновлена за часів незалежної України на честь 80-річчя лікарні 1992 року.

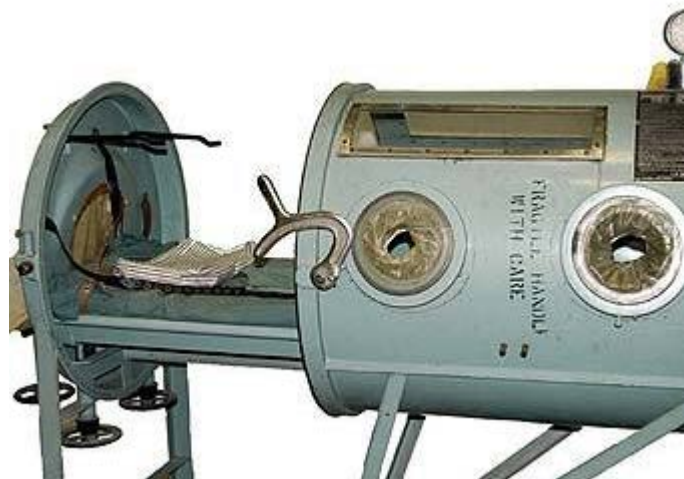
Скульптура Матері Божої, відновлена 1992 року

1925 року провідним спеціалістом інфекційної клініки Львівського університету став доктор Вітольд Ліпінський (роки життя 1886–1955), який був прийнятий на цю посаду за конкурсом. Мав дві вищі освіти: у 1909 році закінчив політехнічний інститут у Берліні, а в 1914 році – медичний факультет у Відні. У час першої світової війни працював лікарем-епідеміологом шпиталів австрійської і польської армій (1914–1921). Керівник відділу Державного закладу гігієни в Кракові (1921–1925) і за сумісництвом асистент кафедри експериментальної медицини Краківського університету. Завідувач відділу інфекційних хвороб Львівського Загального крайового шпиталю (1925–1940) і за сумісництвом завідувач курсу інфекційних хвороб Львівського університету (1927–1940).

*Вітольд Анджей Ліпінський
завідувач кафедри інфекційних хвороб і директор клініки
(1940–1941, 1944–1946)*

Вітольд Ліпінський вдало поєднував педагогічну роботу з науковими дослідженнями і лікуванням хворих. Він був автором 50 наукових праць. Досліджував питання діагностики м'якого шанкра, працював над стандартизацією дизентерійного токсину і антитоксину, питаннями серологічної діагностики, профілактики скарлатини, електрокардіографії при інфекційних хворобах тощо. Під керівництвом В. Ліпінського в клініці було впроваджено ряд новітніх на той час лікувально-діагностичних методик, зокрема перший в Східній Галичині апарат ("залізні легені"), який забезпечував вентиляцію легенів у випадку нейропаралітичних розладів дихання, що дозволило знизити летальність серед хворих із паралітичними формами поліомієліту.

Апарат "залізнi легенi"

Вітольд Ліпінський спільно з проф. Мар'яном Франком були одними з основоположників телемедицини в Європі. У 1935–1937 роках вони зуміли за допомогою лампового електрокардіографа передавати по електричних провідниках дані ЕКГ від заразних хворих (переважно хворих на дифтерію і скарлатину) на відстань 500 метрів у діагностичний блок, де ЕКГ аналізувалася запрошеними спеціалістами, яким був закритий доступ безпосередньо до контагіозного хворого. Теле-ЕКГ дала можливість описати різні електрокардіографічні зміни (порушення провідності і ритму, зміни електричної осі серця, міокардити та ін.), характерних при інфекційних захворюваннях.

Ламповий електрокардіограф, який використовував проф. В. Ліпінський

1939 року, після входження Західної України в склад УРСР, на базі медичного факультету Львівського університету було організовано Львівський державний медичний інститут і інфекційна клініка по вул Пекарській, 54 стала його клінічною базою. Вітольд Ліпінський 1939 року обраний на посаду доцента. Протягом 1940–41 навчального року в інституті засновано десять нових кафедр, у тому числі кафедру інфекційних хвороб у січні 1940 року. Доцент. В. Ліпінський призначений завідувачем кафедри. 1940 року Радою професорів Львівського медінституту йому присвоєно науковий

ступінь доктора медичних наук і вчене звання професора.

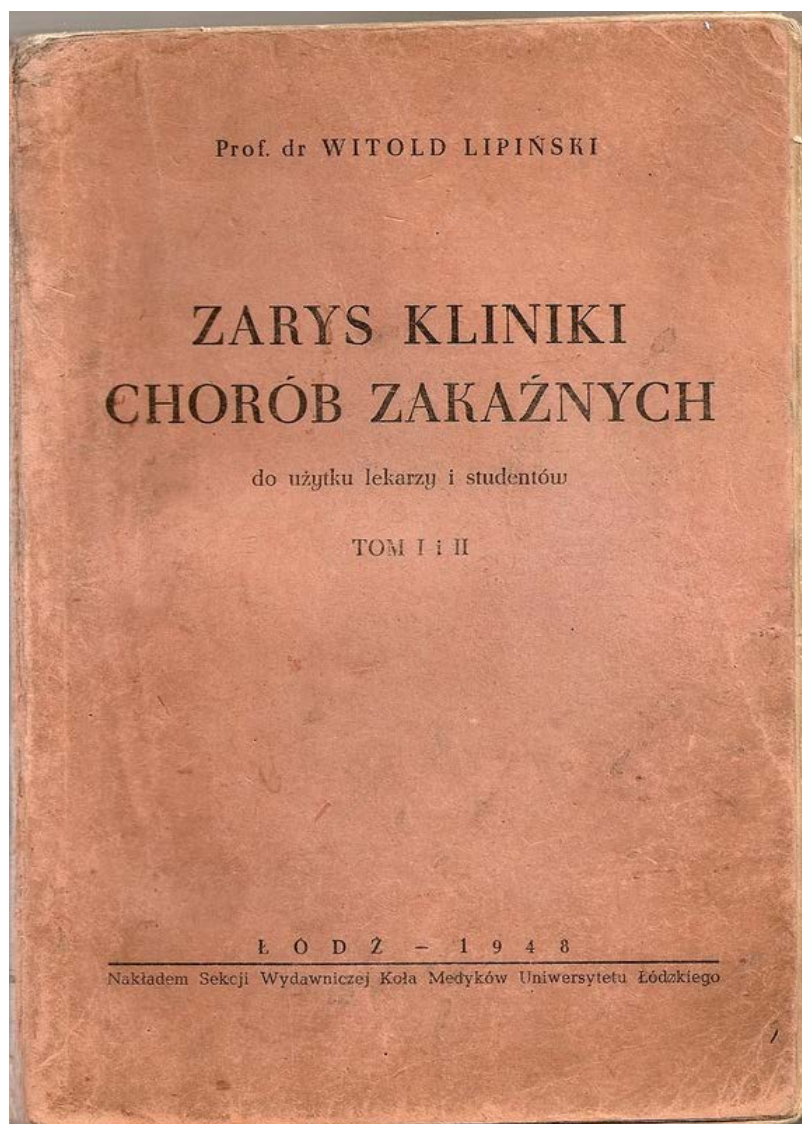
Під час німецької окупації професор Ліпінський працював у Львові, проте в серпні 1941 року німецькою адміністрацією був звільнений із посади керівника клініки і завідувача кафедри інфекційних хвороб і переведений на посаду епідеміолога у м. Львові (1942–1944). На час окупації актуальним було гасло генерального губернатора Ганса Франка – «жоден поляк не повинен отримати вищу посаду ніж посада майстра; жоден поляк не може отримати вищої освіти у загальних державних закладах».

Комплекс будівель клініки інфекційних хвороб у Львові. 1942 рік

У 1944 році, після утвердження радянської влади у Львові, професор Ліпінський відновлений на посаді завідувача кафедри інфекційних хвороб і директора клініки. У цей час ним і колективом лікарні проведена велика робота з відновлення системи навчання студентів-медиків і удосконалення діагностики та лікування інфекційних хворих.

У червні 1946 року професор Ліпінський репатріював у Польщу, де продовжував свою науково-педагогічну та лікувальну роботу на посаді завідувача кафедри і клініки інфекційних хвороб медичної академії в Лодзі (1947–1950). До війни у Польщі не було кафедр інфекційних хвороб, а тому набутий професором Ліпінським у Львові досвід завідувача кафедри ліг в основу фундаментальної праці у двох томах – «Опису клінічного перебігу інфекційних хвороб», яка була видана у Лодзі 1948 року. Беручи до уваги тогочасний брак літератури для вивчення інфекційних хвороб, книга містила програму обов'язкових лекцій, присвячених актуальним інфекційним хворобам, що стало в пригоді студентам-медикам і лікарям.

*Вітольд Ліпінський, «Опис клінічного перебігу інфекційних хвороб».
Лодзь, 1948*

У повоєнні роки клініка інфекційних хвороб під керівництвом досвідчених спеціалістів продовжувала розвиватися, проте внесок професора Ліпінського в становлення кафедри інфекційних хвороб і лікарні є неоціненним.

У часи німецької окупації (1941–1944 рр) керівником інфекційної клініки призначено Степана Степановича Кметика – одного з найдавніших працівників клініки. З 1930 року він працював лікарем-інфекціоністом Львівського Загального крайового шпиталю, та одночасно викладачем на медичному факультеті. У 1940 році Степана Кметика зараховано на посаду асистента кафедри інфекційних хвороб.

*Степан Степанович Кметик
керівник клініки інфекційних хвороб під час німецької окупації
(1941–1944).
Фото 1946 року*

1940 року С.С. Кметика обрано доцентом кафедри інфекційних хвороб. Предметом наукових досліджень доцента Кметика було лікування пневмоній сульфаніламидами в інфекційних хворих, питання етіотропного лікування бешихи, септичних станів та ін.

Час німецької окупації був нелегким для клініки інфекційних хвороб. Статус медичного інституту було понижено до, так званих, фахових природничо-медичних курсів і тільки старанням професора Мар'яна Панчишина, який під час війни був призначений директором клінік колишнього медичного інституту, а також інших кваліфікованих викладачів і лікарів, серед яких був і С.С. Кметик, вдавалося підтримувати на достатньому рівні викладання медичних дисциплін.

Після війни доцент С.С. Кметик рекомендований на присвоєння звання заслуженого лікаря УРСР. Проте, його арештовано органами держбезпеки в 1950 році. Випускники Львівського медичного інституту 1951 року згадують, що доцент Кметик провів з ними лише одне вступне практичне заняття, а пізніше на кафедрі його вже не бачили. Як свідчать розсекречені архіви спецслужб, він був звинувачений у тому, що його квартира, яка була розташована в адміністративному корпусі інфекційної лікарні, служила місцем

таємної зустрічі зв'язкових головнокомандувача УПА генерала Романа Шухевича.

Витяг з таємного звіту заступника начальника Управління 2-Н МГБ УРСР від 14 жовтня 1952 року (“За вільну Україну”, № 41 від 6–7 квітня 2001 року. У перекладі з російської мови):

“На допиті Гусяк і Лопатинська Лідія засвідчили, що зв'язкова Шухевича “Дарка” організаційно пов'язана з реєстратором однієї з поліклінік на ім'я Оля, яка утримує основну конспіративну квартиру Центрального проводу ОУН, і що “Дарка” повинна з'явитися у м. Львові в другій половині лютого 1950 року й відвідати квартиру доцента медичного інституту Кметика...”.

“...було встановлено, що Шухевич і його зв'язкові переховуються або в м. Львові, або ж в одному з прилеглих пунктів, і тому необхідно було всю увагу зосередити на їх розшуку і захопленні саме в цих місцях. У цьому зв'язку поряд із повсякденною роботою з агентом “Павличка” були встановлені доцент медичного інституту Кметик і утриманка основної конспіративної квартири Центрального проводу ОУН на ім'я Оля. Вона виявилася Навроцькою Ольгою, яка працювала реєстратором у 4-й поліклініці. Було організовано агентурний нагляд за ними й оперативне стеження за їхніми квартирами”.

Про подальшу долю Степана Степановича Кметика після арешту відомостей немає. Місце, обставини і час смерті залишаються нез'ясованими.

Колектив клініки інфекційних хвороб, 1946 р

У архіві ЛНМУ ім. Данила Галицького зберігся список професорсько-викладацького складу 1946 року:

Ліпінський Вітольд Владиславович, професор, завідувач кафедри (на фото в першому ряду третій); Кметик Степан Степанович, доцент (у першому ряду перший); Андрец Микола Феліксович, асистент (у другому ряду третій); Брайніна Євгенія Семенівна, асистент (у другому ряду друга); Супранович Марія Семенівна, асистент (у першому ряду четверта); Терпиловська Ніна Костянтинівна,

асистент (у першому ряду друга). У другому ряду перший – лікар Шостак Степан Меркурійович.

У вересні 1946 року завідувачем кафедри і директором клініки інфекційних хвороб став доктор медичних наук Григорій Гнатович Хоменко, який до цього працював у Києві. Г.Г. Хоменко закінчив Київський медичний інститут 1923 року, працював ординатором, асистентом та доцентом кафедри інфекційних хвороб. 1938 року захистив докторську дисертацію. Під час війни займав керівні посади як головний епідеміолог та інфекціоніст Військово-санітарного управління фронту. До кола його наукових зацікавлень входили висипний та черевний тифи, дифтерія, жовтяниці тощо. Широко користувався біохімічними методами. 1947 року Г. Хоменку присвоєно звання професора.

*Григорій Гнатович Хоменко
завідувач кафедри інфекційних хвороб і директор клініки (1946–
1951 рр)*

На кафедрі вдосконалюється навчальний процес, велика увага надається методичній роботі, зокрема уніфікації викладання предмету студентам. Одними з перших викладачів предмету в повоєнні роки були доцент С.М. Заячківський, асистенти К.Л. Потехіна, І.С. Чертоганова, О.Д. Толочко. У цей час працівники кафедри інфекційних хвороб проводять цілий ряд досліджень з патогенезу, клініки та лікування ряду актуальних бактеріальних та вірусних інфекцій – менінгококової хвороби, поліомієліту, кору,

кашлюку, дизентерії, правцю.

У вересні 1951 року директором клініки інфекційних хвороб і завідувачем кафедри призначено доцента Бориса Миколайовича Котляренка (роки життя 1900–1969), учня видатного інфекціоніста петербурзької школи Г.А. Івашенцова та акад. А.Д. Сперанського. Доц. Б.М. Котляренко володів великим практичним досвідом інфекціоніста-клініциста і організатора охорони здоров'я: працював ординатором інфекційної лікарні у м. Ленінграді (1925–1931), головним лікарем китобійної флотилії “Слава” (1932–1933), асистентом кафедри інфекційних хвороб Ленінградського інституту удосконалення лікарів (1938–1941), епідеміологом діючої армії (1941–1946), головним інфекціоністом Ленінградського облздороввідділу (1946–1947), головним лікарем протитуляремійної станції Ленінградської області (1947–1950).

На кафедрі інфекційних хвороб Б.М. Котляренко опрацьовано і впроваджено в практику низку діагностичних та лікувальних методик, зокрема при дизентерії, дифтерії, кашлюку, ящурі, правці, туляремії, гнійних менінгітах, енцефалітах, бешісі, черевному та висипному тифах. Ним вперше у Львові було діагностовано інфекційний мононуклеоз, феліноз.

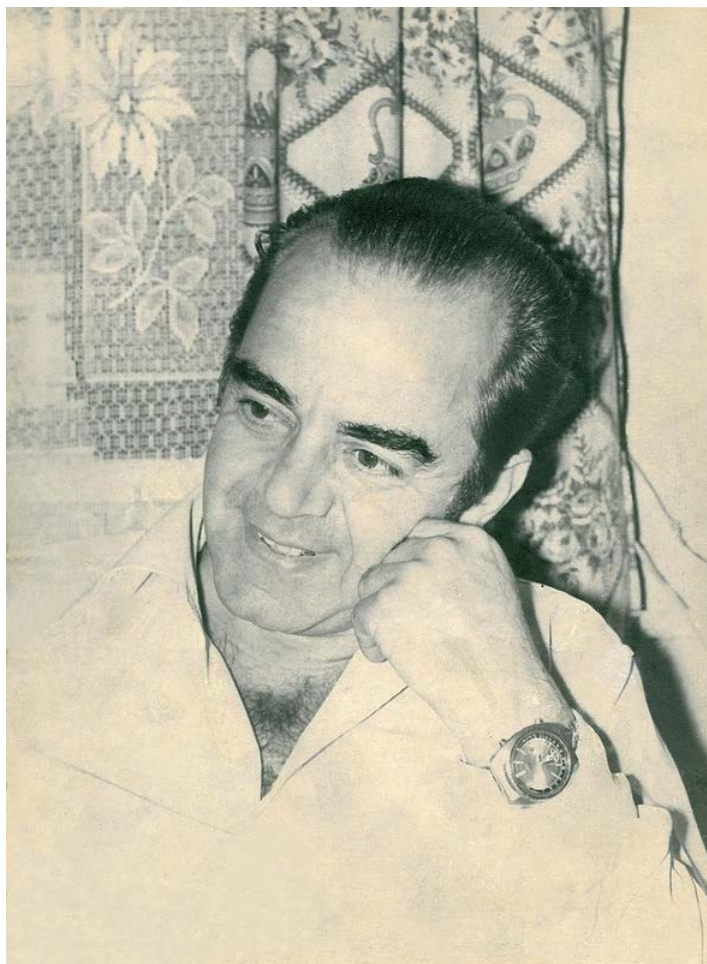

*Борис Миколайович Котляренко
завідувач кафедри інфекційних хвороб 1951-1969 рр
директор клініки 1951–1960 рр*

З ініціативи доц. Б.М. Котляренка завершено будівництво третього поверху четвертого корпусу, що дозволило довести кількість стаціонарних ліжок до 315. Усі великі палати розділено на окремі бокси, створено біохімічну лабораторію, рентгенологічний, фізіотерапевтичний, електрокардіографічний кабінети, патологоанатомічне відділення. Організовано лекційну аудиторію, навчальні кімнати для студентів, наукові лабораторії.

1960 року рішенням Ради міністрів СРСР відбулася реорганізація закладів охорони здоров'я з виокремленням клінічних баз медичних інститутів у окремі інфекційні лікарні. У цей час головним лікарем Львівської інфекційної клінічної лікарні призначено Шостака Степана Меркурійовича, який працював на цій посаді до 1968 року.

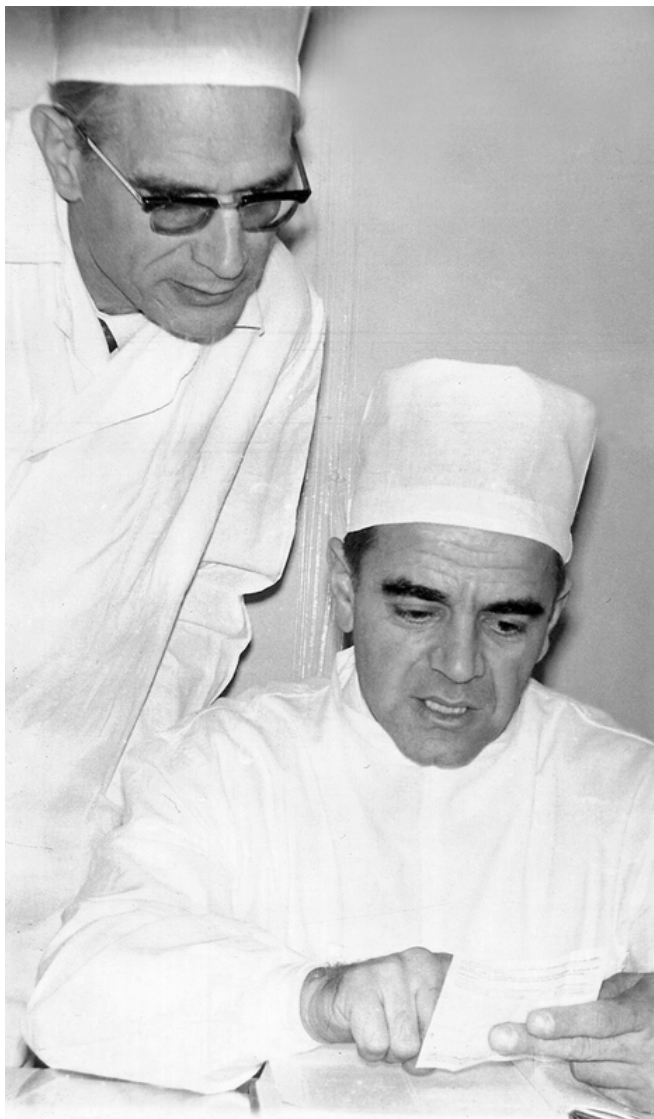
З грудня 1969 року до жовтня 1997 року кафедру інфекційних хвороб очолював видатний інфекціоніст, академік АНТК України, заслужений діяч науки і техніки України, д.мед.н, професор Михайло Борисович Тітов, який прийшов на кафедру в клінічну ординатуру 1951 року після закінчення Львівського медичного інституту.

*Михайло Борисович Тітов,
завідувач кафедри інфекційних хвороб (1969–1997)*

Професор М.Б. Тітов багато уваги приділяв вивченню особливостей клінічного перебігу актуальних інфекційних хвороб, систематизації окремих синдромів і симптомів, що можуть виникати в інфекційних хворих. Ним проведене фундаментальне дослідження особливостей перебігу вірусних гепатитів у поєднанні з іншими хворобами і патологічними станами (докторська дисертація, 1969 р). У цей час предметом наукових зацікавлень викладачів кафедри були питання діагностики і лікування черевного тифу, нейроінфекцій, хвороб

дитячого віку, у тому числі дифтерії, кору, скарлатини тощо. На кафедрі організовано кабінет тропічної медицини (1970), наукову бібліотеку.

Завідувач кафедри інфекційних хвороб професор М.Б. Тітов та доц. Заячківський С.М. обговорюють діагноз складного хворого

Основним науковим напрямком кафедри від 60-х років стала проблема вірусних гепатитів, особливості клінічного перебігу та патогенезу, пошуку діагностичних та терапевтичних прийомів при цій актуальній інфекції. У радянські часи інфекційна клініка була опорною базою Національного центру СРСР із проблеми вірусних гепатитів (керівник проф. Є.С. Кетіладзе). 1972 року у Львові відбулася перша в Радянському Союзі конференція “Сироватковий гепатит”, у якій взяли участь провідні гепатологи із всієї країни. Ще одна масштабна всесоюзна конференція, присвячена вірусним гепатитам, відбулася у Львові у 1978 році.

Проф. М.Б. Тітов та доц. А.П. Гураєвський під час конференції з проблеми вірусних гепатитів (Львів, 1978 р)

Значним внеском у вітчизняну гепатологію стали роботи д.мед.н, професора Б.А. Герасуна, присвяченої вивченню природних шляхів передачі вірусних гепатитів. Уперше в країні було доведено, що, крім артифіціальної передачі вірусу, є й природний – статевий механізм передачі гепатиту В (1969). Ці широкомасштабні клініко-епідеміологічні дослідження лягли в основу докторської дисертації (1985).

Обхід проводить професор М.Б. Тітов (1976 рік)

У 90-х роках на кафедрі проведені систематизовані наукові дослідження, присвячені удосконаленню імунологічного моніторингу клінічного перебігу гепатиту В (кандидатська дисертація І.В. Данилейченко, 1990), клінічній імунодіагностиці, прогнозуванню і корекції лікування бактеріальних менінгітів (докторська дисертація Б.Д. Луцика, 1991), сезонним особливостям перебігу вірусних гепатитів (кандидатська дисертація О.М. Зінчука, 1994). Видано декілька монографій, десятки збірників і методичних рекомендацій. Колективом кафедри за редакцією проф. М.Б. Тітова видано підручник “Інфекційні хвороби” для студентів медичних вузів. Отримано свідоцтва на 38 раціоналізаторських пропозицій, захищено 9 авторських свідоцтв.

З 1968 по 1992 рік на посаді головного лікаря працював доцент Аполлінарій Петрович Гураєвський. При його сприянні і безпосередній участі впроваджені нові методи діагностики та лікування інфекційних хвороб, зміцнена матеріальна база клініки. Навколо корпусів клініки вирощено чудовий дендропарк. Завдяки зусиллям доц. А.П. Гураєвського у 80-90-х роках дендропарк збагатився новими рідкісними видами дерев і кущів. Зараз їх близько 150 видів. Ростуть тут секвої і метасеквої, а також драконове, коркове, оцтове, тюльпанове дерева.

*Аполлінарій Петрович Гураєвський,
головний лікар інфекційної клінічної лікарні (1968–1992 рр)*

З 1992 року по 2008 рік Львівську міську інфекційну лікарню очолював головний лікар Юрій Андрійович Дашо який поєднував обов'язки керівника інфекційної лікарні з плідною роботою в Асоціації інфекціоністів України на посаді замісника голови правління. У 1984 році стараннями Ю.А. Дашо був відкритий реанімаційний відділ. Це було перше відділення такого профілю при інфекційних лікарнях країни. Очолив відділ інтенсивної терапії Юрій Собко. Реанімація була обладнана барокамерою, наркозними апаратами, впроваджувались такі передові технології, як гемодіаліз, перфузія крові через ксеноселезінку, ультрафіолетове опромінення крові, озонотерапія, гемосорбція, плазмаферез.

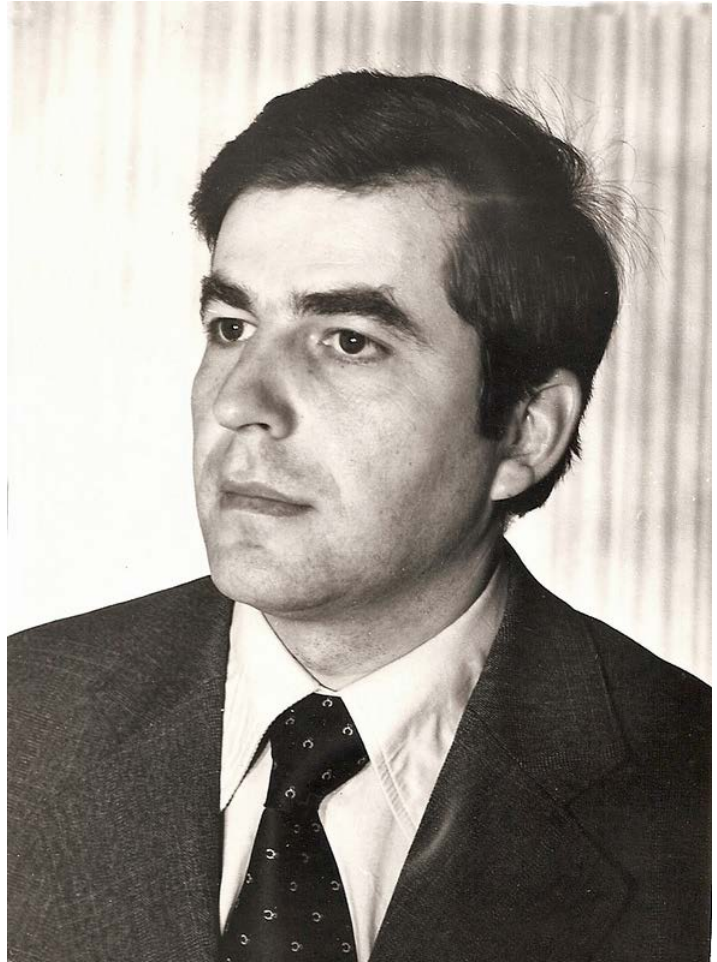
*Юрій Андрійович Дашо,
головний лікар інфекційної клінічної лікарні (1992–2008 рр.)*

З жовтня 2008 року лікарня отримала статус обласної інфекційної клінічної лікарні. Очолив її заслужений лікар України Сергій Федоренко. Сьогодні у лікарні – 410 ліжок, з яких 140 – дитячих. Вона є центром з надання спеціалізованої медичної допомоги інфекційним хворим міста Львова та області. До складу інфекційного шпиталю входить три територіально-розділені стаціонари: базовий стаціонар на вулиці Пекарській, 54, 3-є відділення на вулиці Кирила і Мефодія, і 7-ме відділення по вулиці Лисенка, 45. Сьогодні у лікарні працює майже шістсот кваліфікованих медичних працівників.

До осені 1986 року викладання дитячих інфекційних хвороб традиційно проводилося на кафедрі інфекційних хвороб. Унаслідок реорганізації кафедри викладання дитячих інфекційних хвороб із 1 вересня 1986 року розпочато на створеному при кафедрі факультетської і шпитальної педіатрії курсі дитячих інфекційних хвороб. Очолила курс, а з 1989 року і новостворену кафедру дитячих інфекційних хвороб відомий вчений, досвідчений педагог д.мед.н., академік АНВО України, професор Агнета Іванівна Мостюк. З 2006 року кафедру очолює д.мед.н., професор Олександр Богданович Надрага, який перед обранням на посаду завідувача кафедри обіймав посади асистента, доцента, професора кафедри

факультетської та шпитальної педіатрії.

З жовтня 1997 року до листопада 2005 року кафедру інфекційних хвороб очолював д.мед.н., професор Леонід Юрійович Шевченко (роки життя 1945–2009). Вперше проведено поглиблене комплексне дослідження позапечінкових форм HBV-інфекції (докторська дисертація Л.Ю. Шевченка, 1995 р).

*Леонід Юрійович Шевченко,
завідувач кафедри інфекційних хвороб (1997–2005)*

Приоритетним напрямком наукових пошуків у цей період було продовження клініко-імунологічних досліджень вірусних гепатитів із парентеральним шляхом передачі, у тому числі гепатитів В, С, Д. Розроблено цілий ряд оригінальних лабораторних тестів, вивчено важливі аспекти клітинного та гуморального імунітету при мікст-гепатитах. У клініці інфекційних хвороб під керівництвом професора кафедри Б.А. Герасуна впроваджено цілий ряд оригінальних методик дослідження клітинного та гуморального імунітету, зокрема визначення специфічної реактивності до окремих антигенів HBV та HCV. Розроблена нова теорія антенатальної передачі вірусу гепатиту В, суттю якої є порушення плодо-материнської толерантності, що призводить до імунної атаки трофобласту, плоду. Для діагностики вірусних гепатитів впроваджена полімеразна ланцюгова реакція.

Кафедра інфекційних хвороб, 1997 рік

*В центрі зліва – завідувач кафедри професор Л.Ю. Шевченко,
у центрі справа – професор кафедри Б.А. Герасун*

У цей період на кафедрі вивчалися можливості імунокорекції та впливу на колективний імунітет при вторинних імунodefіцитних станах (кандидатська дисертація Р.Ю. Грицька, 1997), епідеміологічні та клініко-імунологічні особливості гепатиту Дельта в західному регіоні України (кандидатська дисертація Д.Є. Телегіна, 1999), особливості перебігу вагітності та стану плода в жінок із НВ-вірусною інфекцією (кандидатська дисертація І.М. Анісімової, 2001), застосування антиоксидантів у комплексному лікуванні дифтерії (кандидатська дисертація А.В. Чорновола, 2002), обмін азотистих сполук при вірусних гепатитах (кандидатська дисертація І.О. Кіселика, 2003).

З листопада 2005 року кафедру очолює д.мед.н, професор Олександр Миколайович Зінчук. У 2003 році започатковане широкомасштабне комплексне дослідження клініко-епідеміологічних особливостей Лайм-бореліозу в західному регіоні України, зокрема виявлення предикторів прогресивного перебігу хвороби, значення недіагностованих безеритемних форм хвороби у виникненні та формуванні ряду неврологічних та кардіологічних синдромів, розробка ефективних методів профілактики (докторська дисертація О.М. Зінчука, 2010 р). До кола наукових зацікавлень колективу кафедри також входять клініко-патогенетичні особливості багатьох актуальних вірусних та бактеріальних хвороб. Працівники кафедри беруть участь у міжнародних багатоцентрових рандомізованих дослідженнях із проблеми хронічного гепатиту С, вивчаються закономірності імунopatогенезу і клінічна картина у хворих на HCV-інфекцію з позапечінковими проявами (кандидатська дисертація О.Б. Ворожбит, 2006), клініко-епідеміологічні та імунopatогенетичні особливості НВe-негативного HBV-DNA-позитивного хронічного гепатиту В (кандидатська дисертація О.Б. Герасуна, 2007), клініко-патогенетичні особливості та прогнозування перебігу жовтяничних форм лептоспірозу (кандидатська дисертація О.О. Зубач, 2009), хронічний набутий токсоплазмоз із переважанням проявів дієнцефального синдрому (кандидатська дисертація А.М.

Задорожного, 2011), клініко-імунологічні особливості EBV-інфекції в підлітків та дорослих (кандидатська дисертація Т.В. Покровської, 2012 р).

Кафедра інфекційних хвороб, 2012 р

Починаючи з 1990 року викладачі кафедри інфекційних хвороб взяли участь у написанні 7 підручників, 16 навчальних посібників, 5 монографій, 12 методичних рекомендацій. Видано близько 240 статей у фахових виданнях, 10 патентів, 4 авторські свідоцтва.

На кафедрі захищено 30 кандидатських і 6 докторських дисертацій. Докторські дисертації захистили:

- М.Б. Тітов — академік АН технологічної кібернетики України, заслужений діяч науки й техніки України, професор, завідувач кафедри інфекційних хвороб (1969–1997);
- Б.А. Герасун — професор кафедри інфекційних хвороб;
- А.І. Мостюк — академік АН ВО України, професор кафедри дитячих інфекційних хвороб;
- Б.Д. Луцик — професор кафедри клінічної лабораторної діагностики;
- Л.Ю. Шевченко — завідувач кафедри інфекційних хвороб (1997–2005), професор кафедри інфекційних хвороб (2005–2009);
- О.М. Зінчук — професор, завідувач кафедри інфекційних хвороб (з 2005 р).

Великий внесок у розвиток кафедри інфекційних хвороб зробили чуйні педагоги й досвідчені лікарі, які вже не працюють на кафедрі, проте їх ставлення до науково-педагогічної роботи є взірцем для молодих поколінь викладачів. Це доценти І.Л. Германюк, Й.П. Ковальський, І.Г. Яворський, Б.С. Ворожбит, О.М. Копитко, Д.Є. Телегін, асистенти Б.І. Малиновський, І.В. Севаст'янов.

Література

1. Матеріали з архіву Львівського державного медичного університету ім. Данила Галицького.

2. З архіву спецслужб (14 жовтня 1952р. Реєстр №191130 від 28 жовтня 1952 р.); з газети “За вільну Україну” ч.41 за 6-7 квітня і ч.42 за 10 квітня 2001р. “Як загинув Головнокомандувач УПА”.
3. Матеріали з Центрального Державного Історичного архіву у Львові.
4. Гураєвський А.П. Рукописні матеріали з історії Інфекційної клінічної лікарні м. Львова , 1996 р.
5. Данилишин Н.І. Кафедра дитячих інфекційних хвороб львівського державного медичного університету ім. Данила Галицького // Нариси з історії клінічної інфектології України / За ред. проф. М.А. Андрейчина. Тернопіль, 2002.
6. Котляренко Б.М. «З історії кафедри інфекційних хвороб». В книзі «Основні напрями в розвитку діяльності кафедр Львівського медичного інституту. Матеріали наукової конференції 3-4 лютого 1966р». Львів 1966, с.117-120.
7. Тітов М. “З історії кафедри інфекційних хвороб”. В книзі “Львівський державний медичний інститут”. Видавнича Спілка “Словник” Львівського державного медичного інституту, 1994, с.211-214.
8. Тітов М.Б., Германюк І.Л., Яворський І.Г. “Пам’яті видатного інфекціоніста Б.М. Котляренка (1900-1969р.р.)”. Інфекційні хвороби. Науково-практичний журнал, 2000, №3, с.81.
9. Шапиро И.Я. «Из истории медицинского образования в западных областях Украины и на Буковине». Издательство Львовского университета, 1957, с.62.
10. Шапиро И.Я. «Кафедра инфекционных болезней». В книге «Очерки по истории Львовского медицинского института», Львов, 1959, с.217-218.